

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО» Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: ІЗ Туризм і рекреація Рік навчання: <u>2-й</u>, семестр <u>4-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Бізнесу та сфери</u> <u>обслуговування</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к.е.н., ст. викладач Табенська Оксана Ігорівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	tabenska@vsau.vin.ua, oksana.tabenska.68@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Туристичне країнознавство» є вибірковою компонентою ОПІ Туризм.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисциплін: «Основи туризмознавства», «Туристичне краєзнавство», «Рекреалогія», «Кулінарна етнологія», «Географія туризму», «Туристичні ресурси світу», «Географія релігій та культур», «Історія туризму».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: «Основи гостинності в агротуризмі», «Гастротуризм», «Активний та екстремальний туризм», «Еногастротуризм».

Призначення навчальної дисципліни

Формування у фахівців професійних компетентностей, які дозволили б працювати у нових професійних умовах, зокрема, демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів «Туристичне країнознавство» в обсязі необхідному для оволодіння освітньо-професійною програмою «Туризм».

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є: сформувати у студентів систему базових знань про туристсько-рекреаційні ресурси світу та України, сучасні підходи до туристичного районування світу та України, особливості використання туристичних та рекреаційних ресурсів у туристсько-рекреаційній діяльності, а також виявити проблеми і перспективи розвитку туризму в різних регіонах світу та України, особливо на Вінниччині.

Завдання вивчення дисципліни

- ознайомитися з теоретичними та методичними основами вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів та туристсько-рекреаційної діяльності, засвоїти основні поняття та категорії курсу;
- дати характеристику видів туристсько-рекреаційних ресурсів;
- розкрити особливості світового розвитку туризму, охарактеризувати сучасні його види та форми;
- ознайомитися з існуючими підходами до туристичного районування світу, охарактеризувати туристсько-рекреаційні ресурси Американського, Європейського, Африканського, Азіатсько-Тихоокеанського та Близькосхідного субрегіонів.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

СК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

СК 4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

СК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

СК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

СК 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

СК 9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

СК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод само презентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Поняття, предмет і структура курсу «Туристичне країнознавство»	2	2	8
2	Тема 2. Програма країнознавчого дослідження	2	-	8
3	Тема 3. Порівняння і типологія в країнознавстві.	2	2	6
4	Тема 4. Характеристика провідних туристичних країн Європейського регіону – північна Європа	2	2	8
5	Тема 5. Характеристика провідних туристичних країн Європейського регіону – західна Європа	2	2	6
6	Тема 6. Характеристика провідних туристичних країн Європейського регіону – східна Європа	2	2	6
7	Тема 7. Характеристика провідних туристичних країн Європейського регіону – південна Європа	2	2	8
8	Тема 8. Характеристика економічного, природного потенціалу, культурно-історичних ресурсів України	2	2	8
9	Тема 9. Характеристика країн північної Америки	2	2	9
10	Тема 10. Туристичні ресурси Латинської Америки басейну	2	2	8
11	Тема 11. Характеристика Китаю як провідної туристичної країни східноазійського і тихоокеанського регіонів	2	2	9
12	Тема 12. Характеристика країн Індії та країн Індокитаю	2	2	8
13	Тема 13. Туристичні ресурси Африки	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилення на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	32	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	34	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти, віртуальні екскурсії, проведення екскурсій), створення та використання папки туриста	14	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист, використання туристичних карт для опитування студентів
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Доценко А. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Київ: «Університет Україна», 2022. 148 с.
2. Стафійчук В.І., Малиновська О.Ю. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Одеса: Видавець Гельветика, 2020. 808 с.
3. Мальська М.П., Бордун О.Ю., Гамкало М.З. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.
4. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Одеса: Видавець Гельветика, 2020. 392 с.
5. Лисогуб В.А. Країнознавство: підручник. Харків : Видавець Право, 2024. 504 с.
6. Торяник В.М., Сардак С.Е., Джинджоян В.В. Туризмологія: підручник. Д. : ДГУ, 2022. 306 с.
7. Панченко Ю.В., Лугінін О.Є., Фомішин С.В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму: навчальний посібник. Одеса: Видавець Гельветика, 2019. 342 с.
8. Лісовський П.М. Туристична діяльність: інновація, інвестиція, рекреація: навчальний посібник. Київ: Видавець Ліра-К, 2022. 124 с.
9. Смирнов І.В., Любіцева О.О. Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі: навчальний посібник. Київ: Видавець Ліра-К, 2022. 288 с.
10. Божидарник Т.В. Міжнародний туризм: навчальний посібник. Київ: Видавець Центр учбової літератури, 2020. 312 с.
11. Галасюк С., Нездоймінов С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 178 с.
12. Алієва-Барановська В.М. Міжнародний туризм: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 344 с.
13. Мальська М. Економіка туризму: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 544 с.

Додаткові

1. Табенська О.І. Стойка В.О. Використання внутрішніх туристичних ресурсів України в сучасних умовах. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 11(29). С. 199-209. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-11\(29\)-199-209](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-11(29)-199-209) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/archive>
2. Табенська О.І. Розвиток туризму у місті Вінниці: сучасність та перспективи. *Бізнес-навігатор*. 2025. № 2 (79). С. 20-26. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-4> URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2025/79_2025/6.pdf
3. Табенська О.І. Особливості застосування інформаційних технологій в туризмі. *Інтелект XXI*. 2025. № 1. С. 18-28. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2024-1.3> URL: <http://intellect21.nuft.org.ua/index.php/1-2024>

Інформаційні ресурси:

1. Велтрінг Ф. Регіональні полюси зростання. Розуміння інструменту, аналіз передумов його успіху і виявлення принципів для можливості перенесення в український контекст. Київ: Мезопартнетр, 2019. 24 с. URL: http://ck-oda.gov.ua/docs/2019/30052019_2.pdf (Дата звернення: 5.01.2026).
2. Машіка Г.В. Особливості використання мобільних додатків в організації та проведенні екскурсій. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2024. № 1(11). С.32-39. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/46218> (дата звернення: 12.01.2026).
3. Лепетюк В.Б., Травкіна О.А. Застосування ГІС-технологій для формування бази геопросторових даних гастрономічного туризму в Україні. *Управління розвитком складних систем*. 2022. № 51. С. 69-80. URL: <http://mdcs.knuba.edu.ua/article/view/273836/269157> (дата звернення: 12.01.2026).
4. Сологуб Ю.І., Рудев І.М. Система категоріювання туристичних маршрутів та їх маркування в рамках функціональних можливостей ГІС. *Економіка і суспільство*. 2024. № 63. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/4136-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-4048-1-10-20240702-2.pdf>
5. Конопльова М. В Україні створили туристичний стартап “Flat Planet” з аудіолекціями та прив'язкою до геолокації. URL: <https://shotam.info/zapustylly-turystychnyy-startap-z-audiolektsiiamy-ta-pryv-iazkoiu-do-heolokatsii/> (дата звернення: 9.01.2026).
6. Маршрути вихідного дня по Україні. URL: <https://discover.ua/things-to-do> (дата звернення: 9.01.2026).
7. Віртуальні тури Україною. URL: <https://discover.ua/virtual-tours> (дата звернення: 9.01.2026).
8. Екскурсії і тури від Офісу туризму Вінниці на липень. URL: <https://www.vmr.gov.ua/ekskursii-i-tury-vid-ofisu-turyzmu-vinnytsi-na-lypen> (дата звернення: 29.01.2025).
9. Туристичний проєкт “Camino Podolico: Подільський шлях Святого Якова”. URL: <https://www.caminopodolico.net> (дата звернення: 9.01.2026).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Відповіді на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Індивідуальні та групові творчі завдання	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
1	Присутність на лекційних заняттях	5
2	Відповіді на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Індивідуальні та групові творчі завдання	5
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни